

Sněženka, první posel jara

seriál
PŘÍRODA
VALAŠSKA

Je vůbec třeba představovat tak všeobecně známou rostlinu, jakou je sněženka? Neuškodí si však připomenout, že sněženka podsněžník (*Galanthus nivalis*) je řazena spolu s bleduľí jarní (*Leucojum vernum*) a narcisy mezi jednoděložné vytrvalé rostliny z čeledi amarylkovitých. S těmito jsme se v dávné minulosti mohli setkat pouze ve volné přírodě. Teď už rostou víceméně jen na zahrádkách a v okolí domů, kam si je lidé sami vysazují.

České pojmenování sněženky napovídá, že vykvétá již v únoru, často ještě za sněhové pokrývky. Všimli jste si, že kolem sebe postupně rozpouští napadaný sníh? Ačkoli se to nezdá, rostlinka se zahřívá tím, že dýchá a roste.

První úzké lístky jsou radostným poslem probouzení se života. Mezi nimi vyrůstá sněhobílý květ směřující vždy k zemi. Lépe tak odolává mrazu a vodě. Po opylení včelkami vytvoří tobolku se třemi semínky, na jejichž konci je olejnatý míšek chutnající mravenčům. Ti jej rádi ožírají a zatahují do mravenišť, čímž

nevědomky napomáhají sněžence v šíření semen do blízkého okolí.

Často se však také sama rozrůstá z mateřské cibulky, čímž vznikají bohaté trsy. Sněženka patří mezi mírně jedovaté rostliny. Její části, zejména pak již zmíněná cibulka, obsahují alkaloidy, které se u člověka po pozření projevují průjmem, zvracením a bolestmi břicha. Tyto zabraňují, aby by-

la napadána a ožírána nevídanými návštěvníky, jako jsou například hlodavci.

V minulosti patřila sněženka mezi naše nejhojnější jarní byliny, v současné době tomu tak již bohužel není. I když ji na jaře můžeme spatřit snad v každé za-

hradce, ve volné přírodě roste už jen velmi zřídka. Vymizení tohoto druhu bylo způsobeno především úbytkem jejich přirozených stanovišť, jakými jsou světlé vlhké listnaté lesy a louky podél řek, ale také trháním v době květu a vyrýváním jejich cibulek ze země při nelegálním přesazování.

To vše má za následek, že je dnes tento symbol jara řazen mezi ohrožené druhy rostlin ČR.

Bohdana Orlová,

Odborné oddělení Muzea regionu
Valašsko, Valašské Meziříčí

